

Sikringsforskriften og forskrift om nasjonal beredskap

Sikrings- forskriften

Evaluering av sikringsforskriften

- SJT har evaluert forskriften
- Forskriften trådte i kraft i 2015 på et nytt område
 - Vanlig å evaluere forskrifter etter en tid
- Evalueringsrapport har vært grunnlag for å endre forskriftsteksten

Ny sikringsforskrift

- Ny forskrift trer i kraft 1. juli 2022
- Erstatte sikringsforskriften av 1. juli 2015 nr. 848

Hovedendringer

- Omfatter nå trikk og forstadsbane
- Alle som omfattes skal delta i samarbeidsforumet for sikring og nasjonal beredskap
- Redaksjonelle og språklige endringer

Kapitler

- 1 Innledende bestemmelser
- 2 Overordnede krav om styring av sikring
- 3 System for styring av sikring
- 4 Ledelsens oppgaver
- 5 Kompetanse og opplæring
- 6 Risikostyring
- 7 Beredskap
- 8 Revisjoner og oppfølging
- 9 Tilsyn, unntak og ikrafttredelse

Formål

Virkomhetene skal være føre var og arbeide systematisk for å forebygge og håndtere tilsiktede uønskede handlinger og begrense konsekvensene av dem

Bidra til samarbeid og samordning

Handlinger

- Hvilke handlinger skal virksomhetene forebygge og begrense konsekvensene av?
 - Tilsiktede uønskede handlinger:
 - Handlinger som forårsakes av en aktør som handler med hensikt
 - Begrenset til følgende tilsiktede uønskede handlinger:
 - terror
 - sabotasje
 - trussel om terror eller sabotasje
 - hæververk og tyveri med særlig stort skadepotensial

Styring av sikrings- arbeidet

Styring av sikring i virksomhetene

- Virksomhetene har ansvar for sikker drift for brukere, kunder, arbeidstakere og tredjeparter for sin del av jernbanesystemet
- Virksomheten må derfor styre arbeidet med sikring i virksomheten. Dette innebærer også at virksomheten må sikre styring av sikringsarbeidet i oppgaver som utføres av leverandør
- Virksomheten skal delta i Samarbeidsforumet for sikring og nasjonal beredskap

Styrings- system som dekker sikring

Beskyttelse av informasjon

- Informasjon som kan la seg utnytte til tilsiktede uønskede handlinger må identifiseres
- Denne informasjonen må beskyttes:
 - Må ikke bli kjent for uvedkommende (konfidensialitet)
 - Ikke bli endret utilsiktet, av uvedkommende eller gå tapt (integritet)
 - Må være tilgjengelig for de som trenger informasjonen for å utføre arbeidet sitt (tilgjengelighet)

Informasjons- og kommunikasjonssystemer

- Informasjons- og kommunikasjonssystemer som kan utnyttes til tilsiktede uønskede handlinger må også identifiseres (IT- og OT- systemer)
 - Sørg for egnede tiltak for å sikre systemene

Taushetsplikt

- Informasjon som er identifisert etter § 3-3 (beskyttelse av informasjon) er underlagt taushetsplikt
- Unntak gjelder når det er nødvendig for driften eller for samarbeid og samordning av tiltak for å sikre trygg drift
 - Dersom det er nødvendig å gi informasjon til andre, må man gjøre oppmerksom på taushetsplikten

Ledelsens oppgaver

Ledelsens oppgaver

- Styringssystemet for sikring skal være dokumentert og etterlevd, og kontinuerlig forbedres
- Arbeidsoppgaver av betydning for sikring skal identifiseres
- Ansvar og myndighet skal være klart beskrevet for virksomheten og arbeidsoppgavene
- Styringssystemet for sikring skal gjennomgås ved behov og minst en gang per år. Det er minimumskrav til hva gjennomgangen skal ta hensyn til

Kompetanse og opplæring

Kompetanse og opplæring

- Virksomheten må ha nødvendig kompetanse for å drive innenfor risikoen virksomheten aksepterer
- Sikre at leverandører som har betydning for sikringsarbeidet også har kompetansen som virksomheten krever
- Virksomheten må ha kompetansekrav som angir hvilke kompetanse som er nødvendig for å utføre oppgaver og funksjoner av betydning for sikringsarbeidet
- Opplæring som sikrer at de ansattes kompetanse opprettholdes. Tilsvarende at leverandørene opprettholder sin kompetanse

Risikostyring

Aksept av risiko og risikovurderinger

- Virksomheten må ta stilling til hvilket risikonivå som den aksepterer og sikre at virksomheten drives innenfor dette nivået
- Virksomheten må planlegge og gjennomføre nødvendige risikovurderinger for å fastslå om virksomheten er innenfor risikoen den aksepterer
- Risikovurderingene skal gjennomføres etter anerkjente og hensiktsmessige metoder
 - Risikovurderinger på sikringsområdet er normalt basert på verdi,- trussel- og sårbarhetsvurderinger

Oppfølging av risikovurderinger og sikringstiltak

- Risikovurderingene må følges opp systematisk og oppdateres ved endringer eller ny kunnskap som er av betydning for vurderingene
- Sikringstiltakene skal hindre eller forsinke uønsket adgang til verdier og være dimensjonert i forhold til trusselbildet
- Der det er nødvendig med flere sikringstiltak, skal det være tilstrekkelig uavhengighet mellom dem

Beredskap og beredskaps- øvelser

Beredskap og beredskapsøvelser

- Virksomheten må ha beredskap for tilsiktede uønskede hendelser
- Det er minimumskrav for hva beredskapen skal omfatte
- Virksomheten må også øve på egen beredskap i egen organisasjon og gjennom deltakelse i øvelser sammen med andre

Revisjoner og oppfølging

Revisjoner og oppfølging

- Virksomheten skal revidere styringssystemet for sikring for å kontrollere om systemet er tilfredsstillende dokumentert og etterlevd, og om det tilfredsstiller kravene i regelverket
- Revisjoner må også gjennomføres av leverandører for å se at de også overholder kravene
- Virksomheten må ha et system for å følge opp uønskede hendelser
- Avvik fra krav om sikring i regelverket og interne bestemmelser skal også følges opp

Tilsyn, unntak og ikraft- tredelse

Tilsyn, unntak og ikrafttredelse

- SJT fører tilsyn etter forskriften
- SJT kan fatte vedtak etter jernbaneloven § 11 og § 13 om tvangsmulkt
- SJT kan gjøre unntak ved særlige grunner
- Jernbaneloven § 22 om straff gjelder også for overtredelser etter sikringsforskriften
- Ikrafttredelse er 1. juli 2022

Forskrift om nasjonal beredskap

Totalforsvaret

Jernbanen er en del av
totalforsvaret

Forskrift om nasjonal beredskap

- Fastsatt av SD 20. januar 2022
- Ikrafttredelse: 1. juli 2022
- SJT skal føre tilsyn med forskriften

Oversikt

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Beredskap
- § 4. Beredskapsøvelser
- § 5. Samarbeidsforum for sikring og nasjonal beredskap
- § 6. Rett til vederlag
- § 7. Hvordan vederlaget beregnes
- § 8. Regress
- § 9. Tilsyn og pålegg
- § 10. Unntak
- § 11. Straff
- § 12. Ikrafttredelse

Formål

- Forskriften skal sikre at jernbanevirksomheter har beredskap for å kunne bidra med jernbanetjenester i ekstraordinære situasjoner, krise og krig
- Forskriften gir også nærmere regler om rett til vederlag ved pålegg etter jernbaneloven § 6b

Virkeområde

- Forskriften §§ 3, 4 og 5 gjelder for jernbanevirksomheter, med unntak av museumsbaner og godsbaner
- Forskriften §§ 6, 7 og 8 gjelder for alle som pålegges oppgaver etter jernbaneloven § 6 b

Beredskap

For ekstraordinære hændelser.

§ 3. Beredskap

- Jernbanevirksomhetene skal ha beredskap for å kunne bidra med jernbanetjenester i ekstraordinære hendelser, krise og krig

Beredskapen skal være tilpasset virksomhetenes drift og ressurser, og være beskrevet i beredskapsplaner.

Beredskapen skal minimum omfatte:

- a) oversikt over kompetent og øvet personell
- b) oversikt over utstyr og materiell
- c) oversikt over hvilke andre relevante aktører med beredskapsressurser som jernbanevirksomheten er avhengig av
- d) et dokumentert beredskapsplanverk, med tydelig rollefordeling, varslingslister og innsatsplaner

Jernbanevirksomheten skal samordne sine beredskapsplaner med andre relevante aktører og offentlige myndigheter

Beredskaps- øvelser

For ekstraordinære hendelser.

§ 4. Beredskapsøvelser

- For å forsikre seg om at beredskapen fungerer etter hensikten skal jernbanevirksomheten regelmessig gjennomføre beredskapsøvelser og delta i beredskapsøvelser.
- Jernbanevirksomhetenes beredskapsøvelser skal samordnes i den grad det er nødvendig, også med offentlige myndigheter og andre relevante aktører.

§ 5. Samarbeidsforum for sikring og nasjonal beredskap

- Bane NOR SF skal lede og koordinere Samarbeidsforum for sikring og nasjonal beredskap, jf. sikringsforskriften § 2-3.
- Samarbeidsforumet skal sørge for samordning av nasjonal beredskap, beredskapsplanlegging, og gjennomføring og evaluering av øvelser.
- Forumet skal bestå av representanter fra virksomhetene som omfattes av forskriften. Representantene har plikt til å delta i samarbeidsforumet.

§ 6. Rett til vederlag

- Den som påføres vesentlige kostnader som følge av et pålegg etter jernbaneloven § 6 b om å yte bistand, har rett til rimelig vederlag. Dersom det er dokumentert vesentlige kostnader, skal Jernbanedirektoratet fatte vedtak om vederlag.
- Krav om vederlag skal fremsettes samlet når pålegget ikke lenger gjelder og kravet er endelig dokumentert. Krav kan likevel fremsettes før pålegget er avsluttet dersom et pålegg gir virksomheten vesentlige kostnader når pålegget gjelder.

Forts.

- Krav om vederlag må fremsettes senest seks måneder etter at pålegget ikke lenger gjelder. Samferdselsdepartementet kan forlenge fristen.
- Vedtak om vederlag kan påklages til Samferdselsdepartementet.

§ 7. Hvordan vederlaget beregnes

- Økonomisk tap som følge av pålegget om å yte bistand inngår i vederlaget. Dersom pålegget har medført besparelser skal dette komme til fradrag. Så langt det er mulig skal eventuelle negative økonomiske konsekvenser av pålegget begrenses.
- Dersom pålegget gjør det nødvendig med forsikring utover det som er nødvendig for normal drift, kan dette kreves dekket.
- Merkostnader som oppstår som følge av skade påført av andre enn eget personell og leverandører, kan også kreves dekket.

§8. Regress

- Den som har utbetalt erstatning for skade som har oppstått som direkte følge av pålegget om å yte bistand, kan kreve regress fra staten.

§ 9. Tilsyn og pålegg

- Statens jernbanetilsyn fører tilsyn etter §§ 3, 4 og 5 i denne forskriften.
- Statens jernbanetilsyn fattar vedtak om pålegg etter jernbaneloven § 11 om korrigerende tiltak og stans, og jernbaneloven § 13 om tvangsmulkt.

§ 11. Straff

- Overtredelse av bestemmelser i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av denne forskriften er straffbar etter jernbaneloven § 22.

§ 12. Ikrafttredelse

- Forskriften trer i kraft 1. juli 2022

SJT
statens jernbanetilsyn